

Purim

Sjećanje na spas Jevreja Persije od pokolja koji je bio predvidio i dan provedbe odredio zločinac Haman prvi ministar Persijskog cara Ahašveroša (prije 2500 godina).

LEGENDA: Car Ahašveroš (Ksers) dao je pune carske ovlasti svom ministru Hamanu. Ovaj je mrzio Jevreje, a želio se domoći njihove imovine, te je optužio Mordehaja prvaka jevrejskog naroda da on i njegov narod rade caru o glavi. Car mu dade odobrenje da pobije narod koji cara ne sluša. Žrijebom (PUR-om) Haman odredi 14. Adar za dan pokolja.

Estera prelijepa Persijska carica koja je bila Jevrejka, na nagovor svog strica Mordehaja otiđe caru, reče mu istinu o Hamanu i izmoli milost cara, koji promjeni odluku objesi Hamana a Mordehaja postavi na njegovo mjesto. Zahvaljujući carici Ester spasi se jevrejski narod.

Da Bog usliši o molbe jevrejskog naroda i caru da donese pozitivnu odluku carica i sav narod postili su jedan dan.

Drugi dan Šušan Purim je dan veselja i proslave u glavnom gradu Persije koji se zvao Šušan.

TRADICIJA: Uoči Purima u gradu se čita MEGILA ESTER (legenda o Esteri), a na pominjanje Hamana općinstvo lupa čekićima, čegrtaljka, zviždaljkama ili udara nogom o pod. Atmosfera je vesela i nestašna, djeca koja u toku molitve dovikuju ili pričaju, ne smiju se od starijih opominjati niti ružiti.

OBIČAJI: Slavlje se odvija po kućama. Velike porodice same, a manje se udružuju. Za Purim niko ne smije biti tužan ni siromašan. Sedmicu dana prije Purima nose se pokloni u opštinu, ova vodi brigu o podjeli siromašnima, da bi oni mogli prirediti carsku večeru. Neizbježni je purimski doprinos u novcu koga svaki Jevrej daje kao priloga za hram, jer je hram i opština prvi dom Jevrejina.

VEČERA: Purimska večera je najljepša (a i obavezna) svečanost, oblače se haljine koje su u dugim zimskim noćima krojene i šivane da bi se na Purim pokazale, tu je nakit, djeca obučena svečano (u Bosni se odomaćio izraz "bajramski" obučena) none sa novim tukadima, a nonus sa novim fesovima ispod kojih je kipa (radi molitve). Stolovi moraju biti prepuni hrane, kolača i voća svih vrsta. Stolica mora biti više nego čeljadi i pozvanih. To je zato što se prilikom večere ni jedna vrata u stanu ne smiju zatvoriti. Bilo ko da dođe, nepozvan, može sjesti na bilo koje mjesto i on je član obitelji. Atmosfera je bučna i vesela. Dije se darovi a djeci obavezno novac.

KARNEVAL: Počinje 13. Adara, pred večeru maskirani dolaze pred hram i odmah iza molitve počinju obilaziti vjernike i tražeći poklone (novac) koji skupljaju u daire sa kojima prate pjesmu. Ove "maske" obilaze kuće gdje je slavlje u toku, pjevaju i plešu, a domaći ih gosti darivaju. Slavlje se završava u zoru.

ŠUŠAN PURIM: Na ovaj dan organizovao bi se uglavnom vašar igračaka i bio je nezaboravan dan za djecu. Oni bi dolazili sa skupljenim parama, kupovali i razmjenjivali igračke. Buka, galama, plač i cika nezaboravni su trenutci Šušan Purima.

PORODICA: Obavezno je obići širu porodicu. Pokloniti se, starije žene poljubiti u ruku,

pokazati novo odijelo i dobiti poklon i na kraju pozdraviti na Ladinu:

BUEN PURIM BUENUS ANJUS, KADA ANJU MIŽORANUS.
(Sretan Purim ove godine, da vam svaka bude bolja)